

О. В. Савченко

Гумор

ГУМОР (англ. humour – настрої, вдача, натура, від лат. humor – волога, рідина) – різновид комічного, відображення смішного у життєвих ситуаціях та рисах людського характеру. Г.- здатність людини, а також певних об'єктів чи ситуацій викликати сміх. Г. – одна з форм людського спілкування, його призначення – знімати напруження, стрес, нівелювати агресію; він є передумовою виникнення позитивних емоцій: радості, веселості тощо.

Почуття Г. тією чи ін. мірою притаманне майже кожній людині. Особи, в яких воно відсутнє, досить часто стають об'єктом глузування, іронії. Здатність людини сприймати гумор, тобто наявність у неї почуття гумору, залежить від її інтелектуального розвитку. Г. виявляється у здатності особи бачити, розуміти і відображати смішне, ставитися до нього доброзичливо і жартома. Для кожної етнічної культури характерний свій Г., тому часто те, що викликає посмішку у представників однієї етнічної групи, в іншій не сприймається як смішне. Об'єктом Г. є окремі недоліки, вади у характері чи поведінці особи. Г. спрямований на вдосконалення людини і сусп. відносин. На відміну від *сатири* та *сарказму*, це тактовний сміх, що має доброзичливий характер.

Існує значна кількість гумористичної літ-ри. Гумористичними можуть бути твори всіх видів і родів літ-ри. Найпоширенішими літ. формами Г. є [анекдот](#) та [гумореска](#). Останню також виділяють у музиці. Окрім вербальних форм Г. існують і графічні – [карикатура](#), *шарж*, малюнок, фото тощо. Г. – основа [комедії](#) та [кінокомедії](#). Джерелом комічного у літ. та мист. творах є скарби укр. фольклору, багатого на анекдоти, жарти, прислів'я та приказки тощо. Одним з найперших і найдовершеніших гумористичних творів укр. літ-ри є «Енеїда» І. Котляревського. Почуття Г. є об'єктом досліджень у психології, соціології, лінгвістиці. Для певних соц. груп притаманний особливий тип Г. – чорний.

Бібліографічний опис:

Гумор / О. В. Савченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-24711>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).